

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Folkeskolen

Undersøgelse

om syn på og erfaringer med inklusion

2012

**Udarbejdet af Scharling Research
for redaktionen af Folkeskolen, september 2012**

Scharling.dk

Formål

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Denne rapport har til hensigt at afdække respondenternes erfaringer med brugen af it i undervisningen samt erfaringer med og syn på inklusion. Endeligt afdækkes kort spørgsmål om klassen som enhed. Dele af spørgeskemaet er identisk med en lignende panelundersøgelse gennemført i marts 2012. Hvor der er overensstemmelse mellem spørgsmålsformuleringerne, præsenteres resultaterne fra marts 2012 til sammenligningsgrundlag.

Metode

Analysen baserer sig på en internetsurvey, hvor spørgeskemaet er distribueret via SurveyXact til hele Folkeskolens undersøgelsespanel. Spørgeskemaet blev distribueret elektronisk via e-mail d. 18/9 2012 og var åbent for besvarelse frem til d. 25/9 2012. For at få så mange besvarelser som muligt, er der sendt en rykkermail ud d. 22/9 2012 til alle de e-mailadresser, der i første omgang var forsøgt kontaktet, men som ikke havde gennemført en besvarelse. Besvarelserne er tastet ind online af respondenterne selv.

Afslutningsvis forefindes i bilagsdelen de mere udførlige tabeller og statistiske tests samt det fulde spørgeskema (bilag 40).

Databehandling

Resultaterne er fremkommet ved, at samtlige besvarelser er blevet behandlet i en statistisk programpakke, hvor de er kontrolleret og rensat for fejl.

Spørgsmålene fremstilles for hvert spørgsmål i en figur med andelene angivet i procent i en grafisk illustration. Andele angives i hele procenter, og læseren skal derfor være opmærksom på, at disse ikke nødvendigvis summerer til 100 %, idet afrunding i nogle tilfælde fører til, at summen bliver lidt mindre eller lidt højere. I forlængelse heraf bliver samtlige spørgsmål krydstabuleret med de nævnte baggrundsvariabler og testet for sammenhæng via statistiske tests (for uddybning se nedenfor). Denne del af analysen har til formål at afklare hvilke sammenhænge, der kan påvises mellem baggrundsvariablerne og de øvrige spørgsmål. Forinden dette vil også de enkelte baggrundsfaktorer blive krydstabuleret med de øvrige baggrundsfaktorer, ligesom relevante sammenhænge mellem de enkelte spørgsmål bliver krydstabuleret og fremhævet. Signifikante sammenhænge vil løbende blive kommenteret, mens selve krydstabellerne forefindes i rapportens bilagsdel. Derfor anbefales det læseren at studere disse på egen hånd, hvis der ønskes et mere indgående indblik i variablenes specifikke sammenhæng.

Krydstabeller testes for signifikans ved hjælp af den såkaldte gammakoefficient og chi-square (χ^2) samt Eta. Disse tests angiver sandsynligheden for, at der er en statistisk sammenhæng mellem to variable. χ^2 bruges som backup til gamma, da denne kan fange sammenhænge, som gammakoefficienten ikke kan. Eta bruges til at teste variable på intervalniveau.

Der testes med et konfidensinterval på 95 %, hvilket betyder, at signifikanssandsynligheden skal være over 95 %, for at der kan tales om signifikans (og således, at man kan tale om, at der er en sandsynlighed på over 95 % for, at der i virkeligheden er en sammenhæng mellem de to variable).

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Disse sandsynlighedsmål præsenteres som decimaler, og da signifikanssandsynligheden måler sandsynligheden for, at der ikke er sammenhæng, er tallet 0,000 udtryk for en høj signifikans (høj sandsynlighed for sammenhæng) og tallet 0,05 udtryk for den fastsatte konfidensgrænse på 5 %.

Det skal kort bemærkes, at baggrundsvariablen udtrykkende respondenternes *alder* i forhold til det statistiske arbejde med krystabuleringer for test af signifikante sammenhænge er blevet kategoriseret til en ordinalskaleret variabel med kategorierne: *Under 30 år; 30-39 år; 40-49 år; 50-59 år; 60 år og ældre*. Denne omskalering er valgt, da det letter fortolkningsarbejdet for læseren af denne rapport.

Endelig er der i forbindelse test af signifikante sammenhæng, hvor en eller flere variable er på nominalskaleret niveau (hvor Chi^2 anvendes som sammenhængsmål), anvendt et kriterium for antallet af celler i krydstabellen, som må indeholde færre end 5 observationer (respondenter). Således rapporteres udelukkende sammenhænge, hvor ikke færre end halvdelen (50 %) af cellerne indeholder færre end 5 observationer. Dermed sikres det, at læseren kun præsenteres for de sammenhænge, der statistisk må betragtes som rimelig "sikre".

Undersøgelsen er gennemført af Sven Scharling og Ulrich Thy Jensen.

Dataindsamling

Der er i alt 493 respondenter, der har besvaret alle spørgsmålene. Det svarer til en besvarelsesprocent på 45,0 %, som er beregnet på følgende måde:

B. Gennemførte interview	493
C. Forsøgt kontaktet	1.260
D. Antal uanvendelige	165
Svarprocent = $B \cdot 100 / C - D$	45,0 %

Svarprocenten udregnes med udgangspunkt i de personer, som er forsøgt kontaktet. Dog modregnes de, som det ikke kan lade sig gøre at få kontakt med pga. f.eks. ugyldige emailadresser, overfyldte indbakker el. lign.

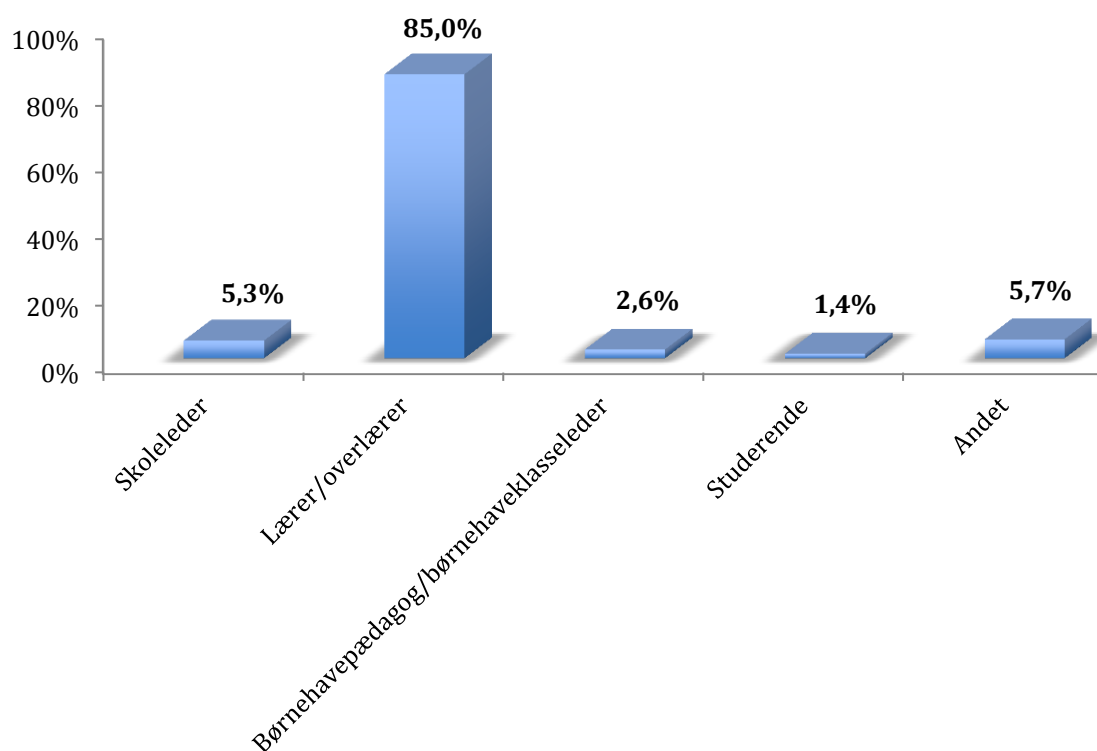
En svarprocent på 45,0 % vurderes som tilfredsstillende, ikke mindst når spørgeskemaets længde og den forholdvis korte indsamlingsperiode tages i betragtning.

Baggrundsspørgsmål

Her følger respondenternes fordeling på en række baggrundsvARIABLE. BaggrundsvARIABLENE er desuden krydstableret med hinanden for at afdække eventuelle signifikante sammenhænge.

Hvad er din stillingsbetegnelse?

Figur 1. Stillingsbetegnelse

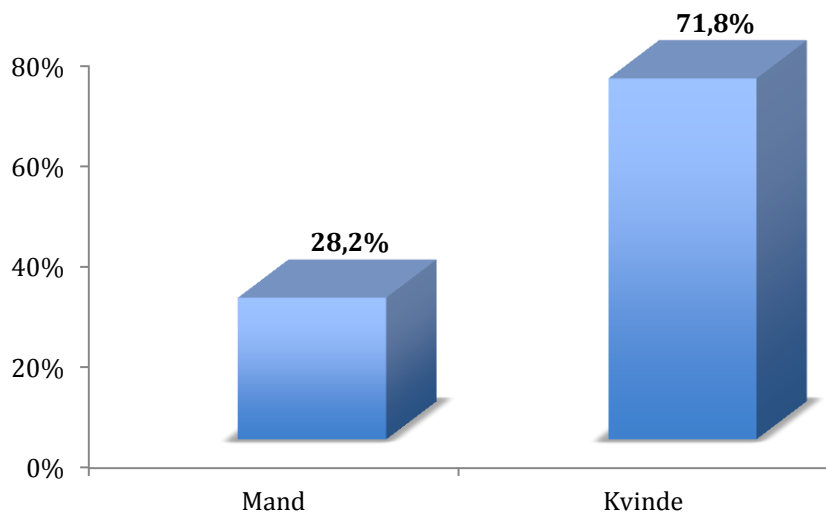

N = 493

Af de 419 (85,0 %) respondenter tilhørende gruppen *lærer/overlærer* angav 74 også at være *speciallærer*. Denne gruppe medtages på lige fod med de øvrige baggrundsvARIABLE ved tests for statistiske sammenhænge. De spørgsmål, der forudsætter, at man underviser klasser af elever, er ikke stillet til skoleledere og studerende.

Er du mand eller kvinde?

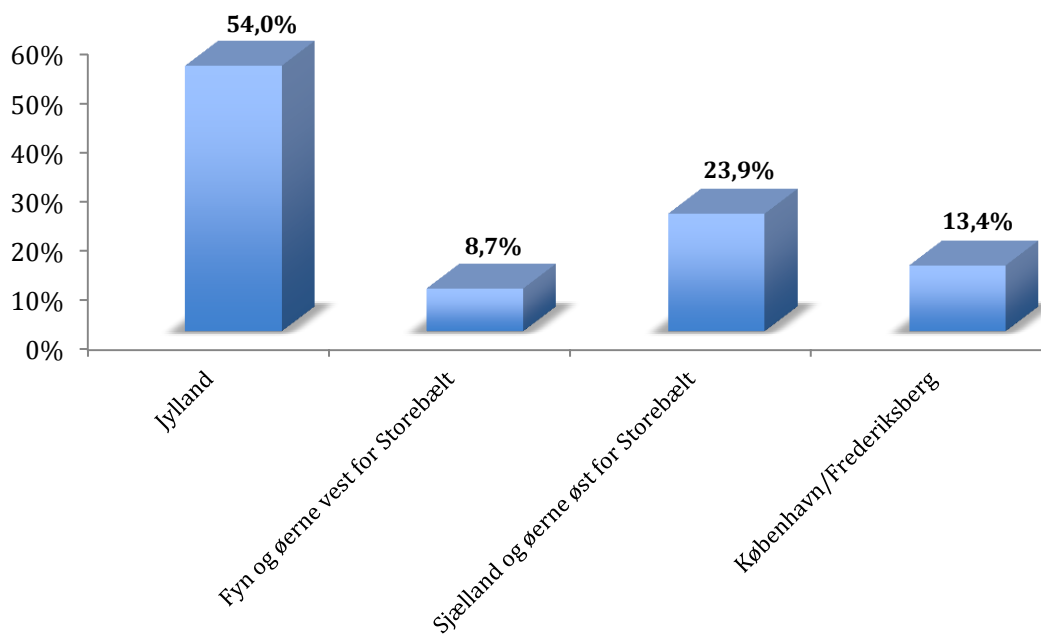
Figur 2.

N = 493

Hvor er din bopæl?

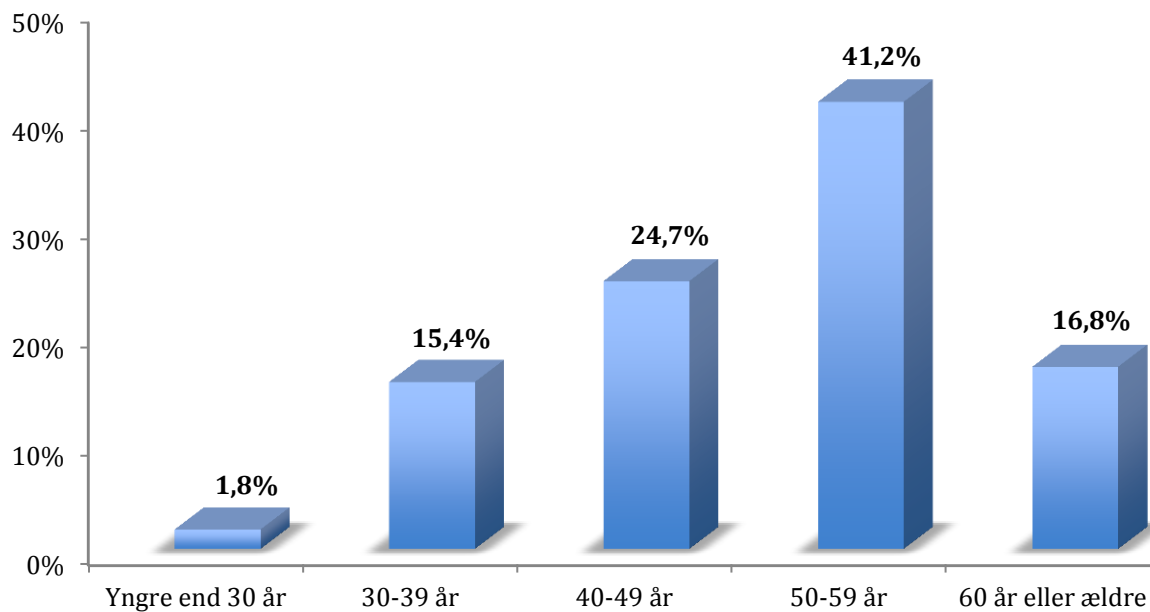
Figur 3.

N = 493

Hvad er din alder?

Figur 4.

N = 493

Der findes ingen signifikante sammenhænge de fem baggrundsvariable imellem.

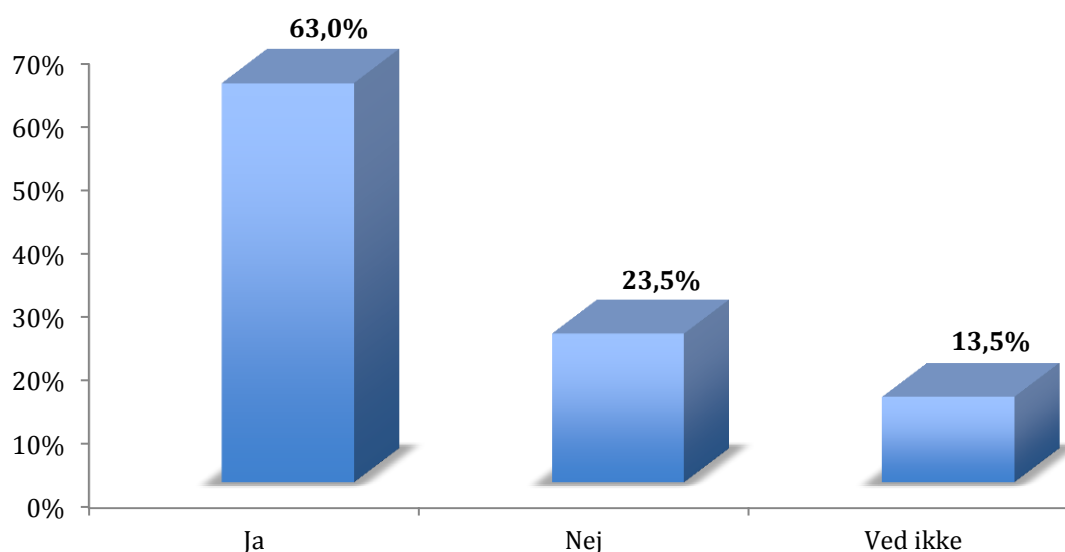
Syn på og erfaringer med inklusion

I det følgende beskrives respondenternes fordeling på en række spørgsmål vedrørende deres personlige syn på og erfaringer med inklusion. Hvert spørgsmål er blevet krydstabuleret med baggrundsvariablene for at afdække eventuelle signifikante sammenhænge. Der vil endvidere for en række af spørgsmålene præseteres en sammenligningsgrundlag i form af svarfordelingen på identiske spørgsmål fra marts 2012.

Følgende spørgsmål er kun stillet de 460 respondenter (93,3%), som har angivet en af stillingsbetegnelserne *lærer/overlærer; børnehavepædagog/børnehaveklasseleder* eller *andet*.

Spørgsmål 13) Er der elever med diagnoser som ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i de normalklasser, hvor du underviser?

Figur 13.

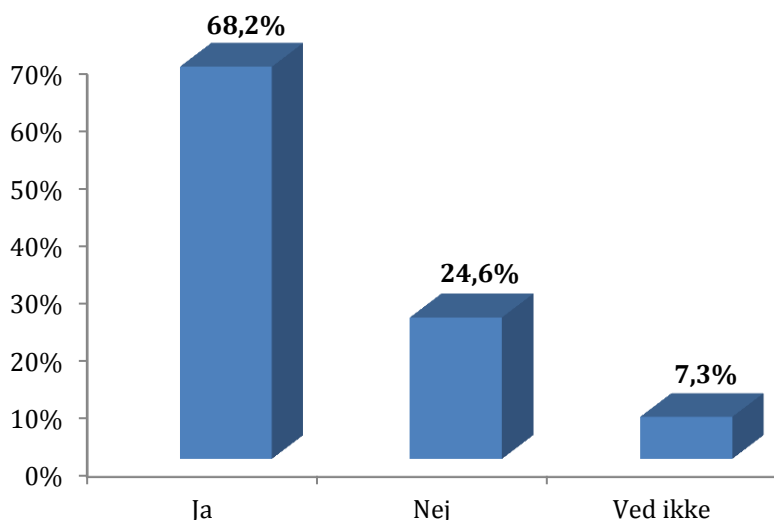
N = 460

Ca. to tredjedele af de adspurgte respondenter (63,0 %) har elever, der er diagnosticeret med ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i deres normalklasser. Det tilsvarende tal for undersøgelsen i marts var 68,2 % (se figur 13A).

Der findes en signifikant sammenhæng mellem antallet af respondenter med elever med diagnoser i klassen og baggrundsvariablen *speciallærer* (bilag 17). Således angiver en større del af de lærere, der *ikke* er *speciallærere*, at de har elever med diagnoser i klassen. Sammenhængen ser overvejende ud til at være et resultat af, at en ganske stor andel af *speciallærerne* svarer 'ved ikke' (32,4 %). Årsagen er spørgsmålsformuleringen "*i de normalklasser*", som speciallærerne ofte ikke har.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Figur 13A. Svarfordeling fra marts 2012 undersøgelse

Marts 2012: N = 468

Hvis du har kommentarer hertil, er du velkommen til at skrive dem her: Du må meget gerne efter din kommentar tilføje dit tlf.nr., så redaktionen får mulighed for at kontakte dig for en uddybning

Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 18 på siderne 67-69.

Enkelte af kommentarerne skal her refereres:

- Elever med diagnoser er i alle klasser nu om dage. Det hedder inklusion. Man kunne også kalde det besparelse. Hvis vi på vores skole synes, at elever med særlige behov skal have et andet undervisningstilbud, koster det skolen 140.000 kr pr. elev.
- Mange skal ikke forvente, at læringsniveauet skal kunne bevares i normalklasserne med de mange forskellige diagnoser som findes i normalklassen. I en almindelig klasse kan der være 3-5 elever med diagnoser, samt de øvrige ikke læringsparate. Der er kommuner som virkelig burde ses efter i sømmene om de lever op til lovgivningen.
- Mange skal ikke forvente, at læringsniveauet skal kunne bevares i normalklasserne med de mange forskellige diagnoser som findes i normalklassen. I en almindelig klasse kan der være 3-5 elever med diagnoser, samt de øvrige ikke læringsparate. Der er kommuner som virkelig burde ses efter i sømmene om de lever op til lovgivningen.
- Jeg har en meget kritisk holdning til især ADHD-diagnostiseringen og behandlingen heraf [Ritalin]. Mig bekendt er der aldrig ført videnskabelig bevis for "sygdommen" - men amfetaminen virker, også på de fleste andre. Jeg ser en opdragelsesmæssig og ubevidsthedshandling [fra samfund og forældre] som skaber problemerne. Og det er helt hen i vejret at bekæmpe problemet kemisk.
- Jeg synes, jeg bruger meget tid på børn med diverse diagnoser, og så bliver den store midterflok syltet på den bekostning.

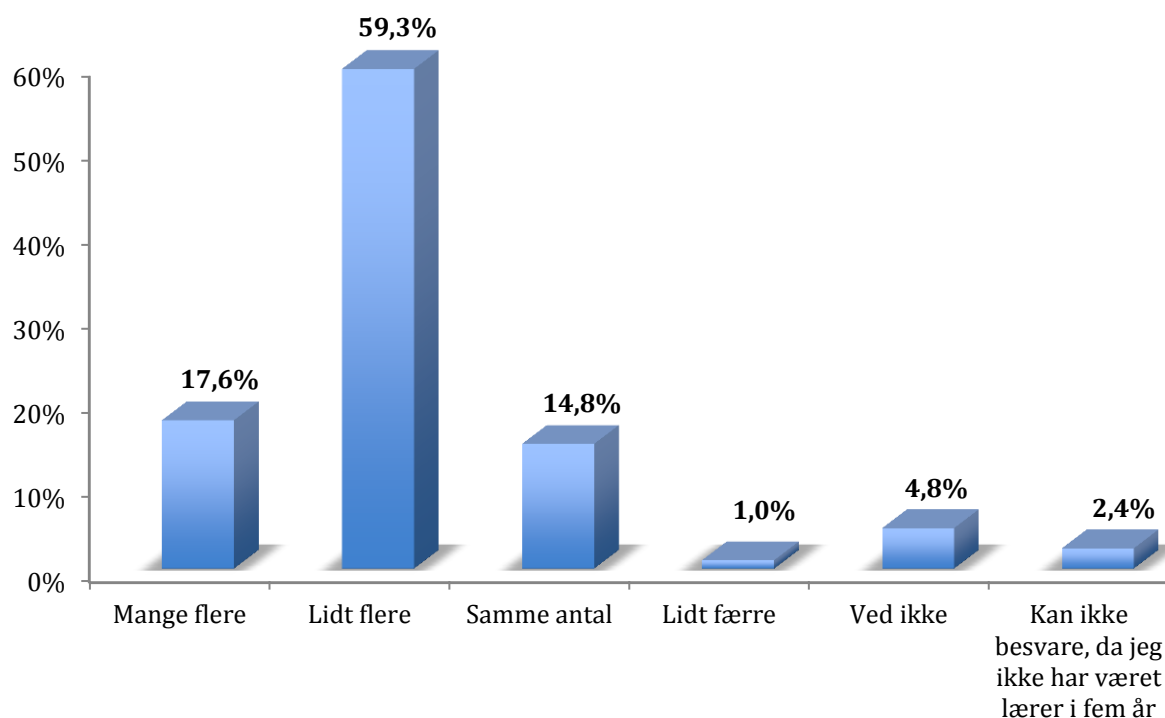

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

- Følgende spørgsmål er kun stillet de 290 respondenter (63,0%), som i spørgsmål 13 angav, at de har elever diagnosticeret med ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i deres normalklasser.

Spørgsmål 14) Har du fået flere eller færre elever med diagnoser som ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i de normalklasser, hvor du underviser, i de seneste fem år?

Figur 14.

N = 290

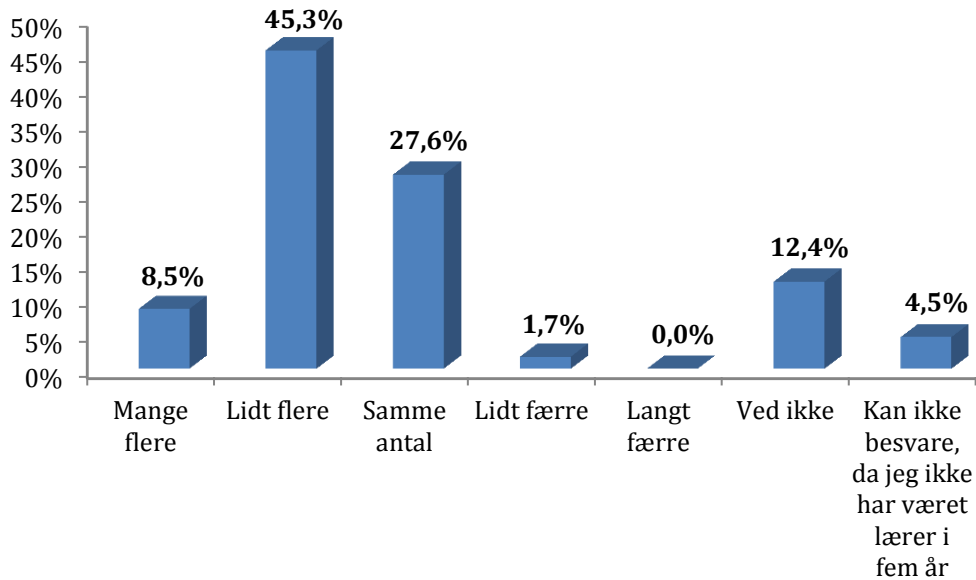
Ligesom ved undersøgelsen fra marts 2012 (se figur 14A) er den klart dominerende svarkategori *lidt flere* (her 59,3 % mod 45,3 % i marts 2012).

Der findes ingen signifikante sammenhænge med baggrundsvariablene.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Figur 14A. Svarfordeling fra marts 2012 undersøgelse

Marts 2012: N = 468

Hvis du har kommentarer hertil, er du velkommen til at skrive dem her. Og tilføj gerne dit tlf.nr.

Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 19 på side 70. Enkelte kommentarer gengives her:

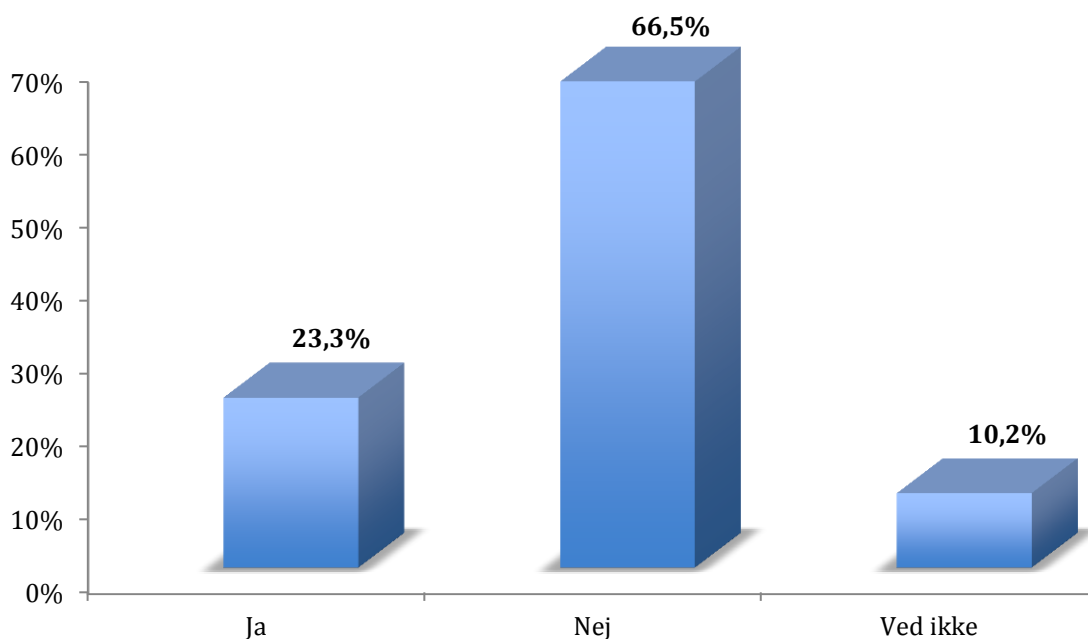
- Alene det faktum at klassekvotienten er forhøjet med mere end 50% giver flere diagnosebørn. Og det kræver også meget kvantitativ normalitet for at få inklusion en til at fungere- men det har massive omkostninger.
- Det er problematisk skaber en flugt på sigt til privatskoler. Men det er vel også det tilsigtedeså kan kommunerne spare tilskuds penge.
- Der er flere da man nok ikke har haft fokus på,diagnoser før i tiden.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Følgende spørgsmål er kun stillet de 460 respondenter (93,3%), som har angivet en af stillingsbetegnelserne *lærer/overlærer; børnehavepædagog/børnehaveklasseleder* eller *andet*.

Spørgsmål 15) Føler du dig uddannelsesmæssigt rustet til at undervise/håndtere børn med diagnoser som ADHD, Aspergers syndrom eller autisme?

Figur 15.

N = 460

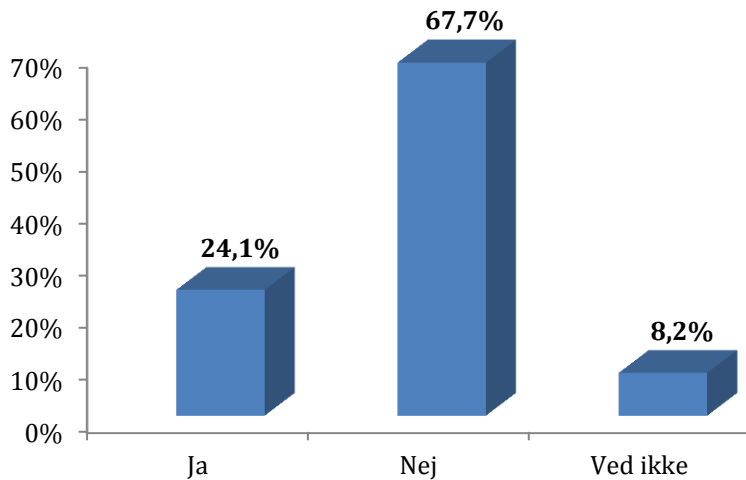
Mindre end en fjerdedel (23,3%) af de svarpersoner, som har diagnosticerede elever i deres normalklasser, føler sig uddannelsesmæssigt rustet til at undervise/håndtere børn med diagnoser som ADHD, Aspergers syndrom eller autisme. Omvendt svarer mere end 2/3 (66,5%), at de ikke føler sig uddannelsesmæssigt rustet til opgaven. Svarfordelingen er nærmest identisk til svarfordelingen fra marts 2012 (se figur 15A).

Der findes en meget stærk positiv signifikant sammenhæng mellem spørgsmålet, om respondenterne føler sig uddannelsesmæssigt rustet til at undervise/håndtere børn med diagnoser, og spørgsmålet om respondenterne er *speciallærere* (bilag 20). 60,6 % af *speciallærerne* svarer, at de føler sig rustet mod blot 15,5 % af de respondenter, som er *lærere/overlærere*, men ikke *speciallærere*.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Figur 15A. Svarfordeling fra marts 2012 undersøgelse

Marts 2012: N = 319

Hvis du har kommentarer hertil, er du velkommen til at skrive dem her. Du må meget gerne efter din kommentar tilføje dit tlf.nr., så redaktionen får mulighed for at kontakte dig for en uddybning.

Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 21 på siderne 73-76. Det er gennemgående, at man efterlyser mere efteruddannelse på feltet, dels generelt og dels indenfor enkelte af "bogstaverne". Her gengives enkelte af kommentarerne:

- Egentligt burde der være et både og! Jeg har som oftest fået den viden jeg har haft brug for via psykiatrisk hospitals foldere, samtaler med sygeplejersker og fra litteratur og "kloge kolleger".
- Føler mig rustet til at undervise børn med diagnoser MEN ikke SAMTIDIG med at jeg skal undervise en normalklasse.
- Både ja og nej. ADHD ja, aspergers tildels, autisme nej.
- Indtil nu er det gået meget godt med at undervise klasser med elever med diagnoser, men jeg ved også at det er ret individuelt for hvordan de enkelte børn reagerer. Vi arbejder på min arbejdsplads i LP grupper, (læringsrum og pædagogisk analyse) hvor vi drøfter de udfordringer vi har, vi ser på relationer, og på os selv som fagpersoner, hvor vi i samarbejde hjælper hinanden med tiltag i klasserne. Yderligere kan vi få vejledning af kommunens psykologer på konferencer en gang om måneden.
- Normal folkeskolen er blevet en specialskole med nogle normale børn inkluderet. Lærerne er ikke uddannede speciallærere og får ikke som på specialskoler supervision for at klare undervisningen af disse børn og håndtere deres adfærd.
- Men der er grænser for hvor mange man kan håndtere i en enkelt klasse, da det oftes ikke er samme bogstavs kombination de har :-). Noget er godt for en, men skidt for en anden.
- Det er for simpelt et spørgsmål! Hvornår er man rustet til noget? jeg arbejder med børnfællesskaber uanset om bør har asberger, deres forældre lige er blevet skilt, eller de bare er en "sær

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

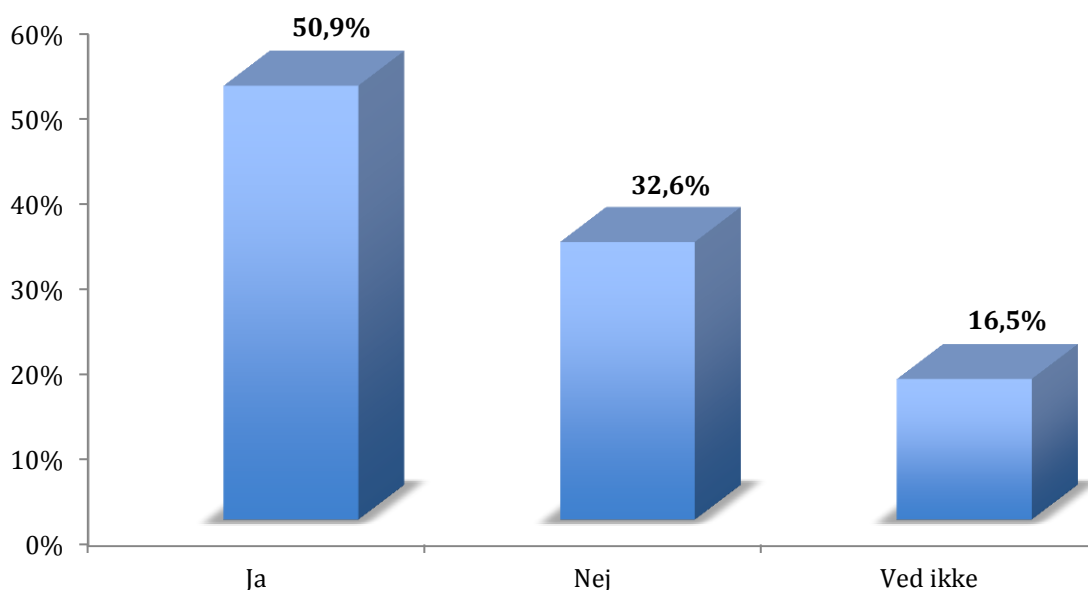
snegl". Jeg kan altid blive bedre- til alting! og nej jeg ved da ikke nok- men det er ikke nok til at det ikke kan lades sig gøre !

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

- Følgende spørgsmål er kun stillet de 460 respondenter (93,3%), som har angivet en af stillingsbetegnelserne *lærer/overlærer; børnehavepædagog/børnehaveklasseleder* eller *andet*.

Spørgsmål 16) Har du elever inkluderet i din klasse, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen?

Figur 16.

N = 460

Halvdelen (50,9 %) af repondenterne angiver, at de nu har elever i deres klasser, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen. Dette tal var 57,1 % i undersøgelsen fra marts 2012 (se figur 16A).

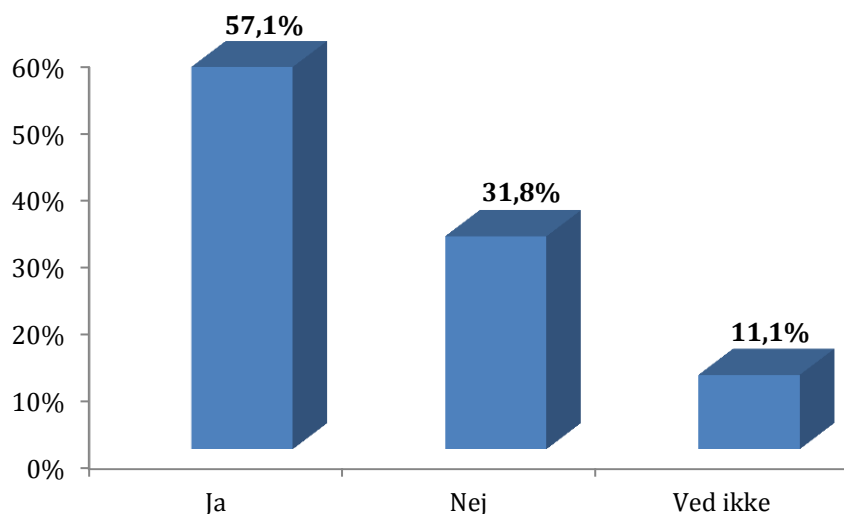
Der findes signifikante sammenhænge mellem spørgsmål 16 og baggrundsvariablene *stilling* (bilag 22) og *køn* (bilag 23).

For *stilling* gælder det, at *lærere/overlærere* i signifikant større omfang end de øvrige respondenter angiver at have elever inkluderet, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen.

For *køn* findes en negative sammenhæng, idet signifikant flere kvinder end mænd angiver at have elever inkluderet, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Figur 16A. Svarfordeling fra marts 2012 undersøgelse

Marts 2012: N = 468

Hvis du har kommentarer hertil, er du velkommen til at skrive dem her. Og tilføj gerne dit tlf.nr.

Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 24 på siderne 79-80. Det fremgår, at inklusion er en særdeles vanskelig opgave for lærerne i normalklasserne, her et par udpluk:

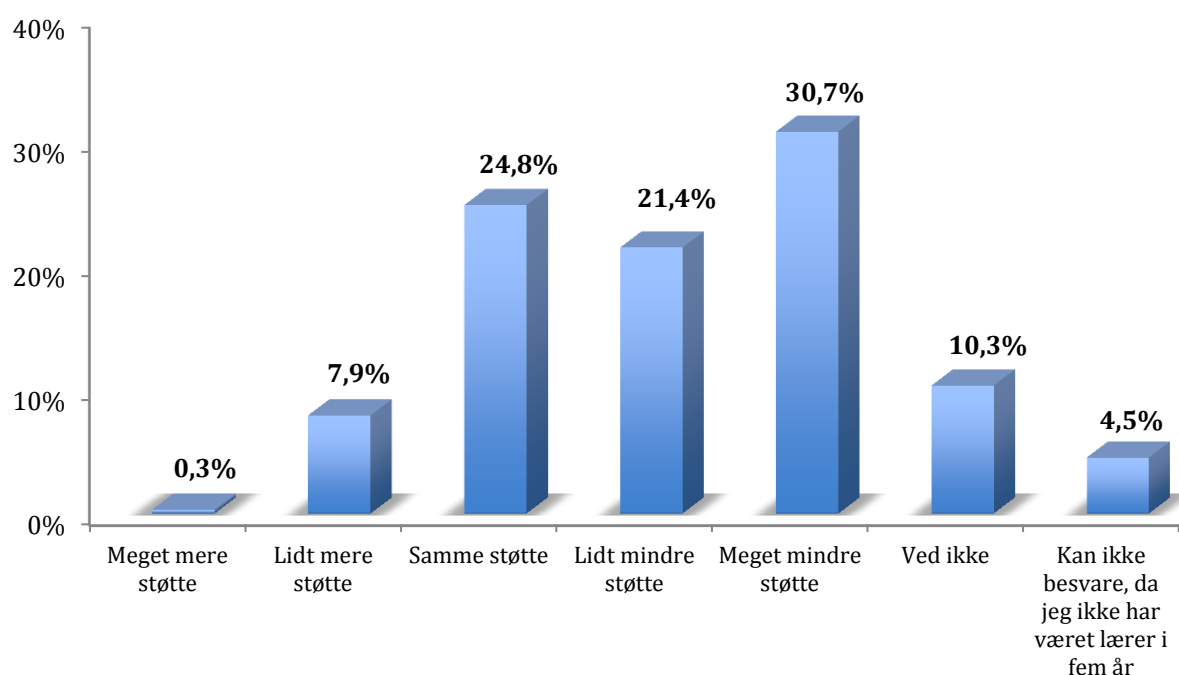
- Jeg har en elev, der ikke taler til voksne (elektiv mutisme). Hun skal bare sidde og være til stede - på 5.klassetrin. Det er ikke et kvalitativt tilbud til hende!
- Men de er på vej. Vi kommer nok til at mærke det mere næste skoleår. jeg har en hørehæmmet pige, der er født meget for tidligt og døv på begge ører.
- Det sværeste for mig er at jeg i dag har elever siddende der er rigtig dårligt begavede - de oplever bare så mange nederlag - det skær mig i hjertet

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

- Følgende spørgsmål er kun stillet de 290 respondenter (63,0%), som i spørgsmål 13 angav, at de har elever diagnosticeret med ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i deres normalklasser.

Spørgsmål 17) Er den støtte, du får til elever med diagnoser i din(e) klasse(r) mere eller mindre, end du fik for fem år siden til samme type elever?

Figur 17.

N = 290

Mere end halvdelen (52,1 %) af respondenter angiver, at de enten får *lidt mindre* eller *meget mindre støtte* til elever med diagnoser, end de fik for fem år siden. Blot 8,2 % svarer, at de får *meget mere* eller *lidt mere støtte*.

Der findes ingen signifikante sammenhænge med baggrundsvariablene.

Hvis du har kommentarer hertil, er du velkommen til at skrive dem her. Og tilføj gerne dit tlf.nr.

Kommentarerne angivet af respondenterne findes i bilag 25 på side 81-82. Der er en gennemgående kritisk holdning til omfanget af støtten.

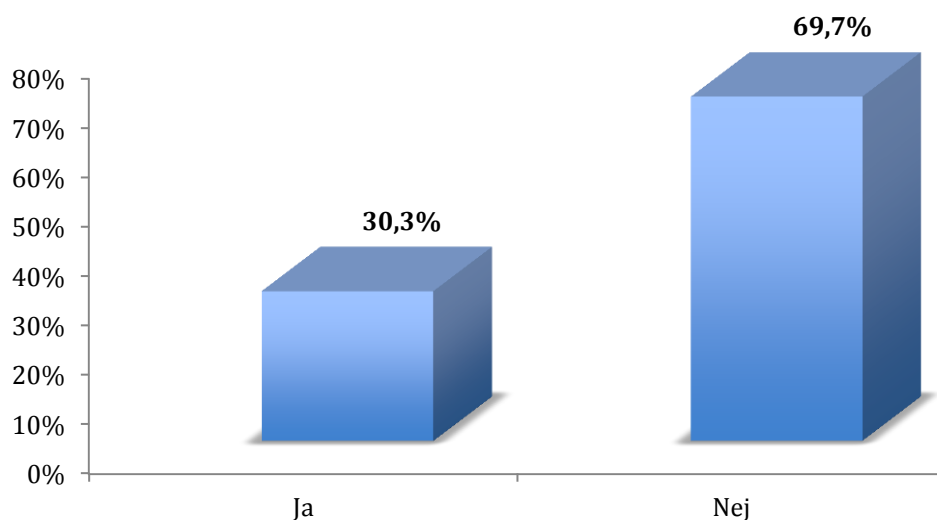

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Følgende spørgsmål er kun stillet de 290 respondenter (63,0%), som i spørgsmål 13 angav, at de har elever diagnosticeret med ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i deres normalklasser.

Spørgsmål 18) Er du blevet tilbudt en eller anden form for efteruddannelse i forbindelse med inklusionen?

Figur 18.

N = 290

Knap 7 ud af 10 (69,7 %) angiver, at de ikke er blevet tilbudt en eller anden form for efteruddannelse i forbindelse med inklusionen.

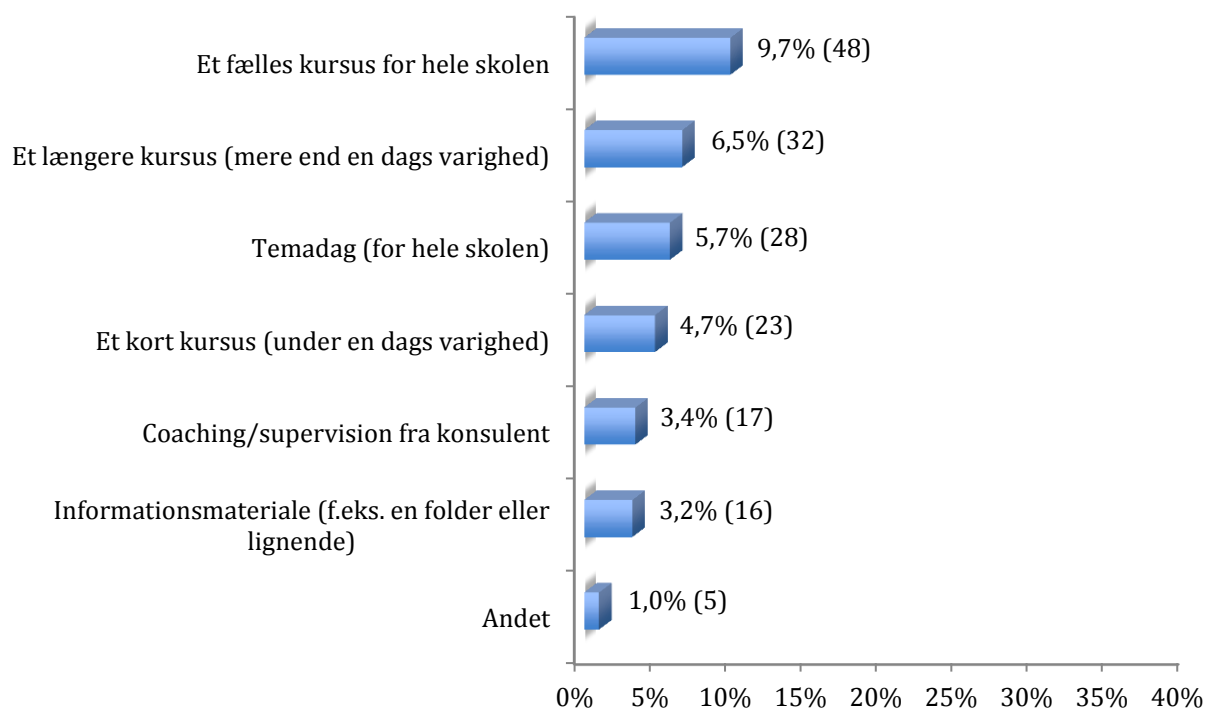
Der findes ingen signifikante sammenhænge med baggrundsvariablene.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Følgende spørgsmål er kun stillet de 88 respondenter (30,3%), som i spørgsmål 18 angav, at de blev tilbudt en eller anden form for efteruddannelse i forbindelse med inklusionen.

Spørgsmål 19) Hvilken form for efteruddannelse har du fået tilbudt i forbindelse med inklusionen?

Figur 19.

Antal afgivne svar = 169. N=88

Respondenterne har haft mulighed for at afgive mere end ét svar ved dette spørgsmål.

Det fremgår af svarfordelingen, at *et fælles kursus for hele skolen* er den form for efteruddannelse, som respondenterne oftest har modtaget tilbud om i forbindelse med inklusionen (9,7 %).

Der findes en signifikant sammenhæng med *bopæl* (bilag 26), idet respondenter fra *Sjælland og øerne øst for Storebælt* og fra *København/Frederiksberg* signifikant oftere angiver udsagnet *et fælles kursus for hele skolen*.

Besvarelser tilknyttet kategorien *andet* findes i bilag 27.

Hvis du har kommentarer til efteruddannelses tilbud i forbindelse med inklusionen, er du velkommen til at skrive dem her. Og tilføj gerne dit tlf.nr.

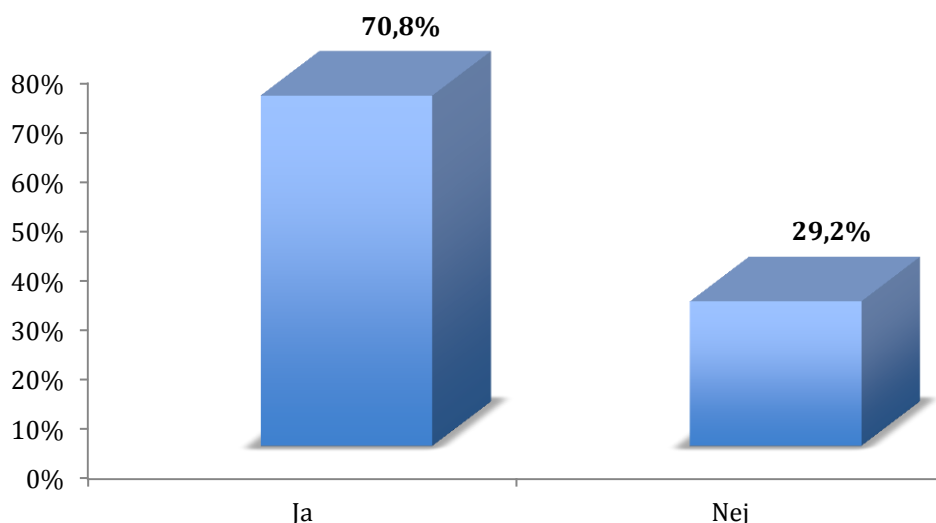
Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 28 på side 85. Det nævnes bl.a., at nogle af de tilbudte kurser var skuffende:

- Det er min erfaring at god supervision i klassen er det mest effektive. Jeg har fået supervision/støtte over et forløb af en udadgående funktion fra en specialskole, og det var guld værd.
- Hele skolen er sendt på 4.5 dages kursus i inklusion - vi har været opdelt i indskoling, mellemtrin, udskoling og specialklasser - det dog MEGET forskellige oplevelser vi har haft at vores respektive undervisere og deres kompetencer - som om skolens ledelse ikke helt har været klar over hvad de købte og som om at UCSJ ikke helt har kunne løfte opgaven med kompetente undervisere til alle hold. (Kommunens 3 skoler har afholdt "samme" kursus - samtidig).
- Ganske elendigt kedeligt inklusionskursus for alle ansatte i kommunen. Jeg kan ikke sige, hvad jeg har fået ud af det. Men det har været rigtig dyrt.

Følgende spørgsmål er kun stillet de 460 respondenter (93,3%), som har angivet en af stillingsbetegnelserne lærer/overlærer; børnehavepædagog/børnehaveklasseleder eller andet.

Spørgsmål 20) Er der på din skole sat initiativer i værk for at støtte inklusionsprocessen?

Figur 20.

N = 460

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

7 ud af 10 (70,8 %) respondenter svarer, at der er sat initiativer i værk for at støtte inklusionsprocessen på deres skole.

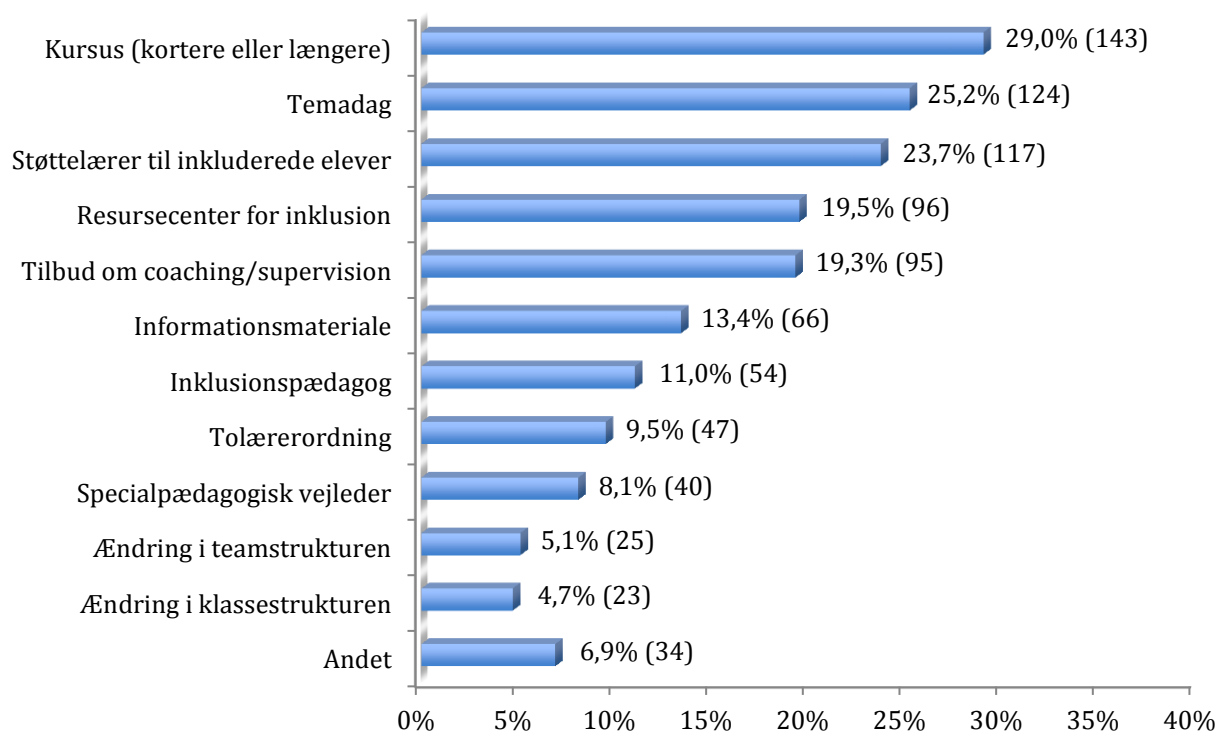
Der findes ingen signifikante sammenhænge med baggrundsvariablene.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Følgende spørgsmål er kun stillet de 325 respondenter (70,8%), som i spørgsmål 20 angav, at der er sat initiativer i værk for at støtte inklusionsprocessen på deres skole.

Spørgsmål 21) Hvilken initiativer er der sat i værk på din skole for at støtte inklusionsprocessen?

Figur 21.

Antal afgivne svar = 864. N = 325

Respondenterne har haft mulighed for at afgive mere end ét svar ved dette spørgsmål.

Svarfordelingen for spørgsmål 21 viser, at de hyppigste initiativer til at støtte inklusionsprocessen er: *Kursus* (29,0 %), *temadag* (25,2 %) og *støttelærer til inkluderende elever* (23,7 %).

Der findes i alt fem signifikante sammenhænge mellem de forskellige udsagn i spørgsmål 21 og baggrundsvariablene.

For udsagnet *støttelærer til inkluderende elever* findes en signifikant sammenhæng med *stilling* (bilag 29). *Lærere/overlærere* angiver således dette udsagn signifikant oftere end de øvrige respondenter.

For udsagnet *resursecenter for inklusion* findes en sammenhæng med *køn* (bilag 30), idet kvindelige respondenter har angivet svaret signifikant oftere end de mandlige.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

For udsagnet *inklusionspædagog* findes signifikante sammenhænge med *køn* (bilag 31) og *bopæl* (bilag 32). Udsagnet angives således oftest af kvinder og respondenter fra *København/Frederiksberg*.

Endelig findes en negativ sammenhæng mellem udsagnet *tolærerordning* og *alder* (bilag 33), idet yngre respondenter angiver udsagnet i signifikant større omfang end ældre respondenter.

Besvarelser tilknyttet kategorien *andet* findes i bilag 34.

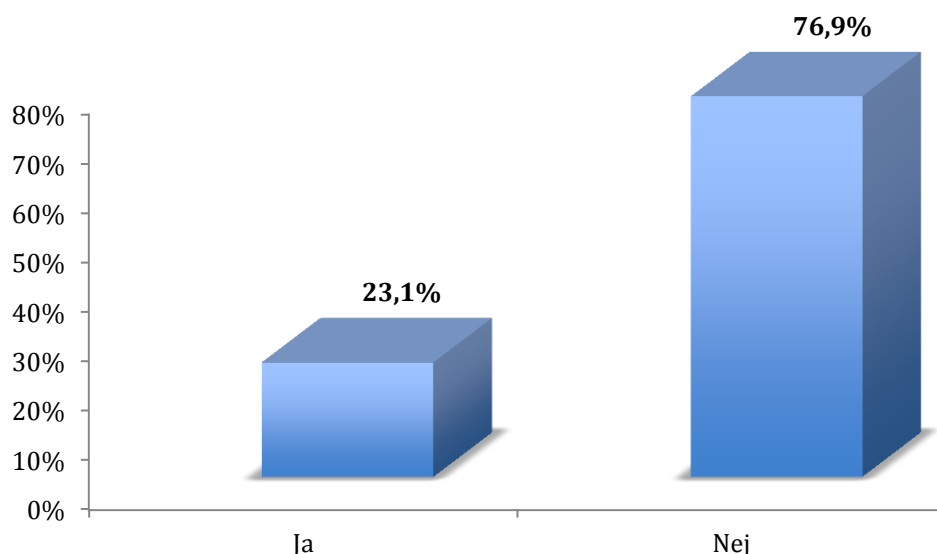
Spørgsmål 22) Hvis du har kommentarer til problemstillingen om initiativer på din skole i forbindelse med inklusionen, er du velkommen til at skrive dem her. Og tilføj gerne dit tlf. nr.

Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 35 på siderne 94-96. Det fremgår bl.a., at inklusionen kan betyde, at der bliver mindre tid og opmærksomhed på de svage elever, idet diagnosebørnene suger lærerens tid. Som i flere af kommentarerne hidtil nævnes den opfattelse, at der er et element af besparelse inkluderet i inklusionen.

Følgende spørgsmål er kun stillet de 26 respondenter (5,2%), som identificerer sig *skoleledere*.

Spørgsmål 23) Når skolen skal tage imod en elev med særlige behov fra en specialklasse, får skolen så ekstra penge til eleven?

Figur 22.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

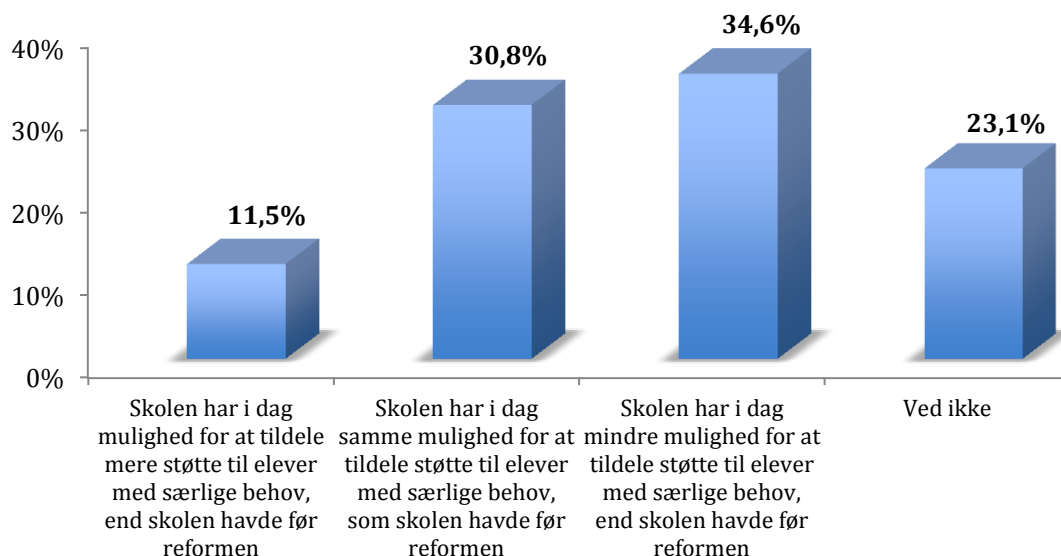
N = 26

Der findes ingen signifikante sammenhænge med baggrundsvariablene.

Følgende spørgsmål er kun stillet de 26 respondenter (5,2%), som identificerer sig *skoleledere*.

Spørgsmål 24) Har du mulighed for at tildele den samme mængde støtte til elever med særlige behov i dag, som du havde før reformen?

Figur 23.

N = 26

Der findes ingen signifikante sammenhænge med baggrundsvariablene.

Hvis du har kommentarer til økonomien for skolen i forbindelse med inklusionen, er du velkommen til at skrive dem her.

Samtlige kommentarer angivet af respondenterne findes i bilag 36 på side 97.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 17**Crosstab**

		Spørgsmål 13) Er der elever med diagnoser som ADHD, Aspergers syndrom eller autisme i de normalklasser, hvor du underviser?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	
Er du specialklasselærer?	Ja	Count 42 59,2%	Count 6 8,5%	Count 23 32,4%	71 100,0%
	Nej	Count 230 66,1%	Count 94 27,0%	Count 24 6,9%	348 100,0%
Total		Count 272 64,9%	Count 100 23,9%	Count 47 11,2%	419 100,0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,268	,117	-2,023	,043
N of Valid Cases		419			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Er du specialklasselærer?	,321
			,177

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 22**Crosstab**

		Spørgsmål 16) Har du elever inkluderet i din klasse, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	
	Lærer/Overlærer	Count 218	139	62	419
		% within 52,0%	Hvad er din stilling? 33,2%	14,8%	100,0%
Hvad er din stilling?	Børnehaveklasseleder/ Børnehavepædagog	Count 6	6	1	13
		% within 46,2%	Hvad er din stilling? 46,2%	7,7%	100,0%
	Andet	Count 10	5	13	28
		% within 35,7%	Hvad er din stilling? 17,9%	46,4%	100,0%
Total		Count 234	150	76	460
		% within 50,9%	Hvad er din stilling? 32,6%	16,5%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,599 ^a	4	,000
Likelihood Ratio	16,173	4	,003
Linear-by-Linear Association	10,221	1	,001
N of Valid Cases	460		

a. 3 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,15.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 23

Crosstab

		Spørgsmål 16) Har du elever inkluderet i din klasse, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen?			Total
		Ja	Nej	Ved ikke	
Hvad er dit køn?	Mand	Count 56 45,2%	Count 38 30,6%	Count 30 24,2%	Count 124 100,0%
	Kvinde	Count 178 53,0%	Count 112 33,3%	Count 46 13,7%	Count 336 100,0%
Total		Count 234 50,9%	Count 150 32,6%	Count 76 16,5%	Count 460 100,0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,187	,088	-2,042	,041
N of Valid Cases		460			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Directional Measures

		Value
Nominal by Interval	Hvad er dit køn? Dependent	,126
	Spørgsmål 16) Har du elever inkluderet i din klasse, som tidligere ville være i et tilbud uden for klassen? Dependent	,109

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 26

Crosstab

			Spørgsmål 19) Hvilken form for efteruddannelse har du fået tilbudt i forbindelse med inklusionen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Et fælles kursus for hele skolen		Total
			Ikke valgt	Valgt	
Hvor bor du?	Jylland	Count	245	21	266
		% within Hvor bor du?	92,1%	7,9%	100,0%
	Fyn og øerne vest for Storebælt	Count	41	2	43
		% within Hvor bor du?	95,3%	4,7%	100,0%
	Sjælland og øerne øst for Storebælt	Count	106	12	118
		% within Hvor bor du?	89,8%	10,2%	100,0%
	København/-Frederiksberg	Count	53	13	66
		% within Hvor bor du?	80,3%	19,7%	100,0%
	Total	Count	445	48	493
		% within Hvor bor du?	90,3%	9,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,768 ^a	3	,021
Likelihood Ratio	8,580	3	,035
Linear-by-Linear Association	6,040	1	,014
N of Valid Cases	493		

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,19.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 27

Spørgsmål 19) Hvilken form for efteruddannelse har du fået tilbudt i forbindelse med inklusionen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Andet. Noter venligst:

- inklusions vejledning
- Master
- LP-Modellen
- vi tilbydes Lp model og ressourcecenter.
- et modul i social inklusion (diplom)
- ICDP- vejlederuddannelsen, Inklusions vejleder (tre pd-moduler i social inklusion, det inkluderende læringsmiljø og et vejleder modul)
- undervisning for hele skolevæsenet

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 29**Crosstab**

		Spørgsmål 21) Hvilke initiativer er der sat i værk på din skole for at støtte inklusionsprocessen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Støttelærer til inkluderede elever		Total
		Ikke valgt	Valgt	
Skoleleder	Count	26	0	26
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Lærer/Overlærer	Count	307	112	419
	%	73,3%	26,7%	100,0%
Hvad er din stilling? Børnehaveklasseleder/-	Count	11	2	13
	Børnehavepædagog	%	84,6%	15,4%
Studerende	Count	7	0	7
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Andet	Count	25	3	28
	%	89,3%	10,7%	100,0%
Total	Count	376	117	493
	%	76,3%	23,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,471 ^a	4	,004
Likelihood Ratio	23,564	4	,000
Linear-by-Linear Association	1,524	1	,217
N of Valid Cases	493		

a. 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,66.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 30

Crosstab

			Spørgsmål 21) Hvilke initiativer er der sat i værk på din skole for at støtte inklusionsprocessen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Resursecenter for inklusion		Total
			Ikke valgt	Valgt	
Hvad er dit køn?	Mand	Count % within køn?	125 89,9%	14 10,1%	139 100,0%
	Kvinde	Count % within køn?	272 76,8%	82 23,2%	354 100,0%
Total		Count % within køn?	397 80,5%	96 19,5%	493 100,0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Gamma	,458	,122	3,800	,000
N of Valid Cases		493			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Directional Measures

				Value
Nominal by Interval	Eta	Hvad er dit køn? Dependent		,149
				,149

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 31**Crosstab**

			Spørgsmål 21) Hvilke initiativer er der sat i værk på din skole for at støtte inklusionsprocessen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Inklusionspædagog		Total
			Ikke valgt	Valgt	
Hvad er dit køn?	Mand	Count % within køn?	134 96,4%	5 3,6%	139 100,0%
	Kvinde	Count % within køn?	305 86,2%	49 13,8%	354 100,0%
Total		Count % within køn?	439 89,0%	54 11,0%	493 100,0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Gamma	,623	,147	4,160	,000
N of Valid Cases		493			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Directional Measures

				Value
Nominal by Interval	Eta	Hvad er dit køn? Dependent		,148
				,148

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 32

Crosstab

			Spørgsmål 21) Hvilke initiativer er der sat i værk på din skole for at støtte inklusionsprocessen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Inklusionspædagog		Total
			Ikke valgt	Valgt	
Hvor bor du?	Jylland	Count	246	20	266
		%	92,5%	7,5%	100,0%
	Fyn og øerne vest for Storebælt	Count	39	4	43
		%	90,7%	9,3%	100,0%
	Sjælland og øerne øst for Storebælt	Count	102	16	118
		%	86,4%	13,6%	100,0%
Total	København/-Frederiksberg	Count	52	14	66
		%	78,8%	21,2%	100,0%
		Count	439	54	493
		%	89,0%	11,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,280 ^a	3	,010
Likelihood Ratio	10,243	3	,017
Linear-by-Linear Association	10,480	1	,001
N of Valid Cases	493		

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,71.

- Panelundersøgelse, Folkeskolen, September 2012

Bilag 33

Crosstab

			Spørgsmål 21) Hvilke initiativer er der sat i værk på din skole for at støtte inklusionsprocessen? (Du må godt sætte mere end eet kryds) - Tolærerordning		Total
			Ikke valgt	Valgt	
Ordinalskaleret aldersvariabel	Yngre end 30 år	Count %	6 66,7%	3 33,3%	9 100,0%
	30-39 år	Count %	65 85,5%	11 14,5%	76 100,0%
	40-49 år	Count %	108 88,5%	14 11,5%	122 100,0%
	50-59 år	Count %	189 93,1%	14 6,9%	203 100,0%
	60 år eller ældre	Count %	78 94,0%	5 6,0%	83 100,0%
	Total	Count %	446 90,5%	47 9,5%	493 100,0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Gamma	-,311	,110	-2,583	,010
N of Valid Cases		493			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.